

שפחה זו שוטה היא כולי הרי זה מקח טעות –

This slave-girl is an idiot, etc.; it is an invalid sale

OVERVIEW

The גמרא cites a ברייתא, which states; if someone says, 'this שפחה which I am selling you has many defects' (which he enumerated); however in truth she only had one of these defects (which if the buyer had known he would not have purchased her); the rule is that the sale is invalid.¹

מכאן קשה לפירוש הקונטרס שפירש אהא דאמר בכתובות (דף נח,א ושם דיבור המתחיל הנהו) -
From this ברייתא here, there is a difficulty to פרש"י who explained regarding this which the גמרא states in כתובות -

סימפון² בעבדים ליכא אי מומין שבגלוי³ כולי -

'There is no סימפון by slaves, for if it is a revealed blemish, etc. the buyer saw it and he agreed to accept the עבד with this מום. The גמרא continues -

מאי אמרת ליסטין מזויין או מוכתב למלכות הנהו קלא אית להו -

What (סימפון) can you say that should invalidate this sale; that the עבד is an armed robber, or he is condemned to die by the government; but these issues are well publicized; therefore there is no concern. This concludes the גמרא -

ופירש בקונטרס וסבר וקביל -

And רש"י explained there the reason why קלא אית להו validates the sale despite the fact that he a ליסטין מזויין is because since it is publicized, the buyer is aware of it and he considered and accepted the slave as is. It seems from that גמרא (according to פרש"י) that every sale of an עבד is valid and there can be no סימפון (no טעות).

תוספות asks:

וקשה לרבינו תם דהא הכא אמרינן דהוי מקח טעות באלו המומין -

And the ר"ת has a difficulty with this view, for here the ברייתא states clearly that it is a מקח טעות, by these blemishes mentioned in the ברייתא -

ואם כן משכחת סימפון בעבדים ואיך אוכלין בתרומה -

¹ The buyer assumes that since she did not have many of the (other) apparent defects, she must probably does not have this particular defect (which she actually had). The buyer assumes that the seller was exaggerating (by mentioning all these non-existing defects) so the buyer should not complain later.

² סימפון is anything which voids a transaction; for instance a receipt voids a שטר חוב, a מום (which the מקדש was unaware of) invalidates the קידושין, etc. The גמרא there means that there is nothing which can invalidate the sale of an עבד.

³ Regarding a hidden blemish (like a scar on his body), there is no concern by an עבד, since he is only needed for his work (not his appearance).

So therefore a סימפון can be occur by slaves (if s/he has one of these מומין mentioned in this ברייתא), so how can they eat⁴ – תרומה

הנהו קלא אית להו' offers his explanation of תוספות

ונראה לרבינו תם לפרש הנהו קלא אית להו ואם איתא דהוי מוכתב למלכות או ליסטים -

And the ר"ת prefers to explain 'הנהו קלא אית להו' to mean that if it is so that this ליסטים or a מוכתב למלכות is a being purchased עבד -

אז היה קול וכיון דליכא קלא ליכא למיחש להכי ובהנהו דהכא נמי קלא אית להו -

There would have been publicity and people would know about it, and since there is no publicity, there is no concern for this type of סימפון, and regarding these מומין mentioned here in this ברייתא they too are well publicized.

In summation; According to תוספות there is a מקה טעות by slaves if it is found that he is a ליסטים (or any of the מומין mentioned in the ברייתא), but nevertheless he may eat תרומה for we are not concerned that he has any of these מומין since הנהו קלא אית להו, and since there is no קול, the presumption is that he does not have these מומין and it is a valid sale.

According to רש"י there cannot be a מקה טעות by an עבד on account of ליסטים מזויין (and presumably on account of the מומין mentioned in the ברייתא), since הנהו קלא אית ליה, so the buyer was מקה טעות.⁵ however our ברייתא clearly states that there are מומין, which create a מקה טעות.

תוספות proves his contention that הנהו קלא אית ליה means that it is unlikely that he has this defect, but if it turns out later that he does have it, then it is a מקה טעות:

וכן משמע לישנא דמאי אמרת כלומר⁶ באיזה סימפון משכחת דלא הגיעו -

הנהו (what can you say), indicates that מאי אמרת (what can you say), indicates that הנהו means that it is unlikely that he has this defect, but if indeed he does

⁴ The law is that when a כהן purchases an עבד/שפחה כנעני(ת), the עבד may eat תרומה as is written (בב"א) that (ויקרא [אמור] כב"א) that מומין of our (mentioned in our ברייתא) and this will void the sale of this עבד (when the כהן will eventually become aware of it).

⁵ If one wishes to distinguish between ליסטים where אית ליה so there can be no מקה טעות and the מומין of our ברייתא (which have no קול) so therefore there is a מקה טעות; the question still remains how can an עבד eat תרומה, perhaps he has the מומין of our ברייתא.

⁶ According to רש"י the ([rhetorical] question and) answer regarding מומין שבגלוי and ליסטים מזויין are the same; the rhetorical questions were, perhaps he has a מום שבגלוי, and perhaps he is a ליסטים מזויין and the answer is the same; we are not concerned for either, for by a מום שבגלוי he sees it and by ליסטים he is aware of it (since הנהו קלא אית להו). So therefore the גמרא's question regarding ליסטים מזויין should have used the same syntax (לשון) as by שבגלוי (א' אי ליסטים מזויין), namely the word 'אי' (א' מומין שבגלוי וכו', אי ליסטים מזויין). However, according to תוספות there is a difference between the questions and answers; regarding a מום שבגלוי it was merely a rhetorical question, for we all understand that there can be no מקה טעות by a מום שבגלוי (סביר וקיבל), however, asks the גמרא there can be a מקה טעות by ליסטים מזויין, so maybe that is why you think that יש סימפון בעבדים, nevertheless, answers the גמרא, there is no סימפון for we are not concerned that perhaps he is a ליסטים אית ליה and since there is no קול, the chances of him being a ליסטים are minimal. See א"ח מהרש"א for a (slightly) different explanation.

have it, it will be a מקח טעות, for מאי אמרת means 'in what type of סמפון can you find that the sale is void -

בליסטין מזויין או במוכתב למלכות -

By a ליסטין מזויין or a מוכתב למלכות; for in those cases indeed it is a מקח טעות, however since הני קלא אית להו, it is unlikely that he is a ליסטין מזויין וכו'.

concludes with another proof:

ובריש המוכר פירות (בבא בתרא דף צב,ב ושם דיבור המתחיל ליסטין) תניא בהדיא -

- ברייתא we learnt explicitly in a פרק המוכר פירות And in the beginning of the נמצא ליסטין מזויין או מוכתב למלכות אומר לו⁷ הרי שלך לפניך:

If the slave was found to be a ליסטין מזויין or a מוכתב למלכות, the buyer can say to the seller; 'here is you slave before you' take him back for it is a מקח טעות.

SUMMARY

According to (understanding of) תוספות there can never be a מקח טעות by a ליסטין מזויין or a מוכתב למלכות; סביר וקיבל for מוכתב למלכות; however according to תוספות we are not concerned (regarding אכילת תרומה) that the עבד is a ליסטין וכו' (or has the מומין of our ברייתא) since these מומין are well publicized. If, however they had these defects it is a מקח טעות.

THINKING IT OVER

תוספות offers two proofs that there is a מקח טעות by a ליסטין וכו'; one from the דיוק⁷ and another from an explicit ברייתא⁹. Why did not תוספות cite the proof from the ברייתא first?!

⁷ This proves that there can be a מקח טעות by an עבד in the case of a ליסטין מזויין and the only reason we are not חושש for it, is because it is highly unlikely (since הנהו קלא אית להו).

⁸ See footnote # 6.

⁹ See footnote # 7.